

Bez nadsázky lze říci, že nikdy není dost brzy na to začít dětem číst.

Na četbu pro nejmenší jsou vhodné říkanky, básničky a rýmovačky, které jsou melodické, rytmické a kladou důraz na opakování. Monotónní rytmus pomáhá rozvíjet smysl pro jazyk a navíc pěkně uspává.

MAMINČIN HLAS

Dítě v nejranějším věku chce slyšet především maminčin hlas. Snažte se, aby intonace a barva hlasu vyzařovala teplo, aby navozovala příjemné pocity. Zapojte všechny smysly miminka. Ukazujte prstem na obrázky v knize a pojmenujte je. Když už dítě začíná mluvit, veďte ho k tomu, aby samo ukázalo a řeklo, co je na obrázku.

OBRÁZKY

Obrázky pomáhají rozšiřovat slovní zásobu i fantazii, učí dítě chápat symbolicky ztvárněné předměty. Postupně pochopí, že míč, který drží v ruce a míč, který je na obrázku, je ta samá věc. Když si malý špunt na obrázku všimne zajíčka pod stromem, vymýšlí, co tam dělá, odkud a kam jde.

DĚTI CHTĚJÍ SLYŠET HLAVNĚ O SOBĚ

Děti každého věku milují podomácku vyrobené knížky a příběhy na míru o nich samých, mamince, tatínkovi, dědečkovi a babičce.

Příběh musí být jednoduchý a reálný, tak aby si ho mohlo dítě představit.

Před spaním také některé děti baví poslouchat, jak šli všichni spát. Vyprávění je baví, protože se vztahuje ke konkrétní situaci, v které se momentálně nacházejí.

S JAKOU KNIHOU ZAČÍT?

Dětské psychologové upozorňují, že **není důležité, na jaké kvalitě knih dítě začíná, ale kam dojde**, až si bude vybírat četbu samo bez ovlivňování školou či rodiči. Důležitější než samotný obsah knihy je subjektivní pocit malého čtenáře.

„Pokud se tedy s knížkou nesejde zájem, vyladění, psychická připravenost dítěte, pak ani prověřený titul nemá šanci,“ vysvětluje dětský psycholog PhDr. Václav Mertin.

Menší děti se často upnou na svou oblíbenou pohádku a tu chtějí slyšet stále dokola, až do omrzení.

Děti mají rády stereotyp. Nemusí usilovat o pochopení děje a lépe si vychutnají jiné aspekty vyprávění, melodiku a rytmus mluveného slova, zaměří se na detaily.

JAKOU KNIHU VYBRAT?

„Knihy formují myšlení, otevírají dítěti nezměrný svět fantazie. České maminky tohle podceňují. Ve Francii má dítě od jednoho roku knihovničku. Nejprve má jednoduché knihy, ve kterých se učí základním věcem – poznávat tvary, barvy. Později má své oblíbené hrdiny (malý hnědý medvěd, Čupi) atd.,“ sděluje Horváthová.

„Český knižní trh pro děti je bohužel z devadesáti pěti procent zaplaven brakem,“ domnívá se.

„Velká nakladatelství buď spoléhají na osvědčenou klasiku, nebo na zastaralý západní kýč, kterým zaplevelují dětskou mysl. Svět se ale proměňuje. Dětská literatura v mnoha evropských zemích reflektuje současný svět a problémy i radosti dětí tohoto světa, je vtipná, objevná, živá. Dětská kniha opravdu učí děti myslet, vnímat, zažívat, chápat základní problémy, vztahy...a je strašně důležitá.

Dobrá kniha baví děti opakovaně a učí je pozorovat.

VYBÍRÁME PODLE VĚKU

Začínáme s obrázky, leporely, říkankami, můžeme číst krátké povídky a pohádky, vyprávíme vymyšlené příběhy „šité na míru“. Ty jsou v jisté fázi pro některé děti stravitelnější než čtená pohádka.

Děti poznávají všemi smysly, vše rády ožušlávají a osahávají, proto volte pro nejmenší knihy z odolných materiálů. Neposedné ručičky zabaví i interaktivní knížky – hračky, které mají místo klasických ilustrací vyjímatelné puzzle.

Nechte své ratolesti, ať si obracejí stránky, dlouho prohlížejí obrázky, ale **zároveň je ved'te k úctě ke knihám.** Do knížky se nečmárá, nevytrhávají se listy.

Skvělé jsou pohádky prokládané říkankami, bohužel takových knih není mnoho. **Na první čtení sáhněte po evergreenu, Hrubínovu Špalíčku veršů a pohádek s ilustracemi od Jiřího Trnky.**

Předškoláci ocení klasické pohádky, pro starší předškoláky jsou vhodné pohádky čtené na pokračování. Před dalším čtením zrekapitulujeme dosavadní děj, aby se dítě zorientovalo. Pohádky vybíráme podle zájmu dítěte – o kočičkách, o autech...

ZKUŠENOSTI MAMINEK

„Slychávali jsme – hlavně žádné “klálovství“. Nechtěl pohádky, jen příběhy o zvířátkách nebo o lidech, pokud možno s dramatickou zápletkou. Často navrhl hlavní osnovu, kterou jsme se řídili při vyprávění,“ dosvědčuje maminka pětiletého Jakuba.

Pohádka o králi, princovi a princezně, vodníkovi některé děti nezaujme.

„My máme děti ještě maličké, takže těžko soudit, ale poslouchání pohádek je rozhodně nebaví – ani čtených s obrázky, ani vyprávěných. Jen poslední dobou se začínají chytat na pohádky o dvou klucích s jejich jmény – to se potom i zapojí,“ popisuje jiná maminka dvouletých dvojčat dětskou zálibu v příbězích, které se dítěte skutečně týkají.

„Našeho Péťu baví maximálně vyprávění o autech, bagrech, jeřábech a zvířátkách. Nejlépe, když ta zvířátka jezdí v těch autech a bagrech. Klasické pohádky ho nebaví,“ popisuje svou zkušenost maminka čtyř a půlletého Péti.

„Pokud jim chci předat nějaký příběh, vydrží sledovat jedině divadélko s plyšáky a loutkami, do kterého se občas zapojí,“ potvrzuje maminka tří a čtyřletých chlapečků. Ano, někdy je nutno udělat z předčítání „pořádnou show“.